

Defne Ceylin KARAKOÇ¹, Emre ÖZER¹, Fatih Berkay MUHCU¹, Kaan FAYDALIEL¹,
Sevde Deren KAHVECİ¹, Kıvanç DÜLGER^{1*}

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Hekimliği Trabzon, Türkiye
Sorumlu yazar: kivancdulger@ktu.edu.tr

Giriş

- Ağız ve diş sağlığına ilişkin kulaktan kulağa yayılan yanlış inanışlar fark edilmeden bireysel alışkanlıkları ve toplum sağlığını şekillendiren güçlü bir etkiye sahiptir.
- Bu inanışların her biri bilimsel gerçekleri yansıtmayabilir.
- Çalışmamız toplumdaki bilgi karmaşasına ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Materyal-Metod

- Çevremizdeki 10 kişiye altışar soru sorarak toplumdaki doğru bilinen yanlış bilgilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bulgular

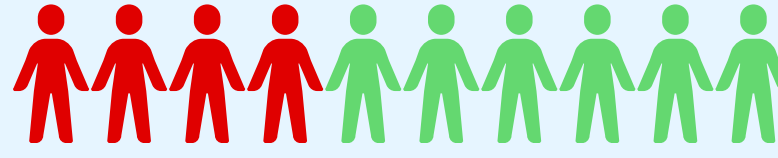
Yanlış inanış : Her doğum bir dişe bedeldir.

Gerçek : Yapılan araştırmalar sonucu kadınların hamilelik döneminde rutin ağız ve diş sağlığı kontrollerini ve bazı tedavileri ertelediği fark edilmiştir. Hamile kadınlarda diş hastalıkları hamile olmayanlarla aynı sıklıkta görülmektedir.

[Russell SL, Ickovics JR, Yaffee RA. Exploring potential pathways between parity and tooth loss among American women. *Am J Public Health*. 2008 Jul;98(7):1263-70.]

Anket sonucu :

10 kişiden 4'ü hamilelik döneminde diş hastalıklarının arttığını savunuyor

10 kişiden 6'sı hamilelik dönemiyle diş hastalıklarının alakası olmadığını bilmektedir.

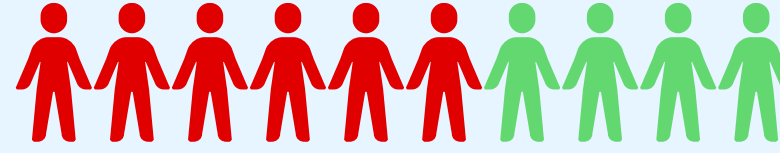
Yanlış inanış : Amalgam dolgular insan sağlığına zararlıdır.

Gerçek : Amalgam dolgusu olan 446 hastaya sorularak elde edilen verilere göre %60'ı zararlı olduğunu düşünüyor ancak amalgam dolgular cıva maruziyetlerine belirgin bir etkide bulunmaz. Halihazırda ağızda bulunan ve sorun çıkarmayan dolguların değiştirilmesi tavsiye edilmemektedir.

[Städler P. Dental amalgam. III: Toxicity. *Int J Clin Pharmacol Ther Toxicol*. 1991 Apr;29(4):168-71.]

Anket sonucu :

10 kişiden 6'sı amalgam dolgunun diş sağlığına zararlı olduğunu düşünümektedir

10 kişiden 4'ü amalgam dolgunun diş sağlığına zararsız olduğunu bilmektedir.

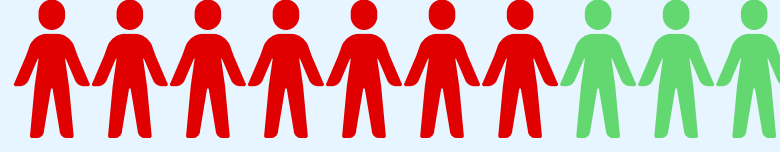
Yanlış inanış : Süt dişleri düşeceği için tedavi edilmesi gerekmez.

Gerçek : Süt dişlerinin erken kaybedilmesinin sadece geçici bir sorun olmadığı; kalıcı dişlerin dizilimini bozabileceği, çarpaşıklık ve ortodontik sorunlara yol açabileceği kanıtlanmıştır.

[Cenzato N, Crispino R, Galbiati G, Giannini L, Bolognesi L, Lanteri V, Maspero C. Premature loss of primary molars in children: space recovery through molar distalisation. A literature review. *Eur J Paediatr Dent*. 2024 Mar 1;25(1):72-76.]

Anket sonucu :

10 kişiden 7'si süt dişlerinin önemli olmadığını düşünüyor.

10 kişiden 3'ü süt dişlerinin önemli olduğunu düşünüyor.

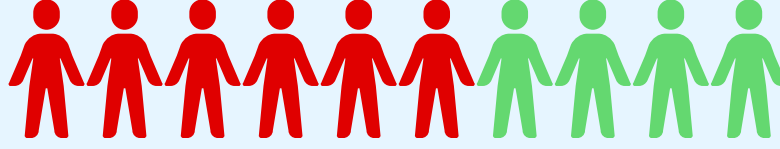
Yanlış inanış : Kürdan diş ipinin yerini tutar.

Gerçek : 42 kadın ve 14 erkekten oluşan 56 kişilik grup deneyi geçekleştirmek için 2 gruba ayrıldı ve 12 hafta boyunca bir grup diş ipi kullanırken diğer grup kürdan kullandı. Sonucunda ise IPI endeksinde göre kürdan kullanımının plak oluşumunu tam tamına 2 kat arttırdığı ortaya çıktı.

[Lewis MW, Holder-Ballard C, Selders RJ Jr, Scarbecz M, Johnson HG, Turner EW. Comparison of the use of a toothpick holder to dental floss in improvement of gingival health in humans. *J Periodontol*. 2004 Apr;75(4):551-6.]

Anket sonucu :

10 kişiden 6'sı kürdandan diş ipinin yerini tuttuğunu düşünüyor.

10 kişiden 4'ü kürdandan diş ipinin yerini tutmadığını düşünüyor.

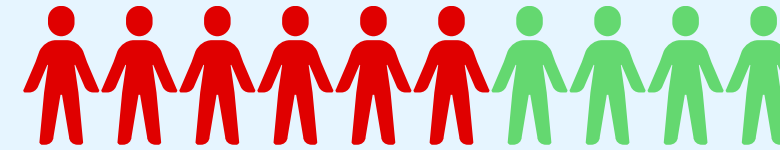
Yanlış inanış : Asitli yiyecek ve içecekleri tükettikten hemen sonra diş fırçalamak gerekir.

Gerçek : Asitli yiyecek ve içeceklerle diş temasa geçince diş minesinin sertliği azalır. Eğer bu mine yemekten hemen sonra fırçalanırsa, mine tabakasında aşınma oluşabilir.

[Berry SE, Shen C, Jerrell RG. Enamel hardness after exposure to acidic drinks and brushing. *Gen Dent*. 2010 May-Jun;58(3):e116-21.]

Anket sonucu :

10 kişiden 6'sı asitli yiyecek ve içecekleri tükettikten hemen sonra dişlerin fırçalanması gerektiğini düşünüyor.

10 kişiden 4'ü asitli yiyecek ve içecekleri tükettikten hemen sonra diş fırçalamamak gerektiğini düşünüyor.

Yanlış inanış : Yirmi yaş dişleri her zaman çekilmelidir.

Gerçek : Üçüncü azı dişlerinin çekilmesine karar verilirken dişin konumu, çene yapısı, komşu diş ve dokularla olası patolojilerin dikkatle değerlendirilmesi gerekir. Değerlendirme kişiye özel olarak yapılmalıdır.

[Mathai BC, Talaat W, Keni PK, Madgavkar M. Third Molars in Dentistry: Extract or Not to; What Is the Evidence. *Dent Clin North Am*. 2026 Jan;70(1):1-14.]

Anket sonucu :

10 kişiden 5'i yirmilik dişlerin her şekilde çekilmesi gerektiğini düşünüyor.

10 kişiden 5'i yirmilik dişlerin her halde çekilmemesi gerektiğini düşünüyor.

Sonuç

- Verilen cevaplar doğrultusunda, toplumun ağız ve diş sağlığı hakkında bilinçlilik oranının %43.3 olduğu sonucuna varılmıştır.